

МАТУРАТА ПО НЕМСКИ ЕЗИК – АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ (Обобщение на резултатите на работна група 5)

Галина Павлова, Гергана Боянова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

От 12 до 14 април 2013 г. в Албена се проведе международна конференция, организирана от Дружеството на преподавателите по немски език в България (BDV), член на Международния съюз на преподавателите по немски език (IDV). 22-рата поред годишна конференция на преподавателите по немски език премина под патронажа на Немското посолство в България и Гьоте институт – София. Домакин на събитието за трети път бе ЕГ „Гео Милев“ Добрич.

В 5-ата работна група на конференцията на тема „*Abiturprüfung Deutsch: Stand und Perspektiven*“ с ръководители доц. д-р Галина Павлова и гл.ас. д-р Гергана Боянова от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се включиха общо 18 участници – преподаватели по немски език от средни и висши училища в България. Осъществи се оживена дискусия относно провеждането и формата на държавния зрелостен изпит по немски език. Участниците имаха възможност също сами да разработят изпитни тестове, както и да сравняват по различни критерии изпитните материали по немски език от минали години от държавните матури и приемните изпити в Софийския университет.

Основна цел в работата бе чрез синтезирана полезна информация и конкретни практически насоки да се подпомагат в подготовката за изпита както учениците, бъдещи зрелостници, така и техните преподаватели по немски, да се създадат предпоставки за изграждане на стратегия за справяне с различните типове задачи от изпитния тест.

В настоящия момент държавният зрелостен изпит по немски език съдържа:

- 50 задачи с избираем отговор (за всяка от които се дава по 1 точка);
- 10 задачи със свободен отговор (за всяка от които се дават по 2 точки);
- 1 задача за създаване на писмен текст.

Задачите са разпределени в четири раздела.

Раздел I: Слушане с разбиране (Hörverstehen)

В раздела са включени два текста за слушане.

Към първия от тях има 10 задачи (1–10) с дадени три възможности за избор. Верният отговор е само един. Изборът е съответно между: *вярно / невярно / в текста липсва информация*.

Към втория текст са дадени 5 задачи (11–15). Тези задачи имат структуриран отговор с дадени четири предложени варианта (подточки) за избор, като само един е верен. Правилният отговор на всяка задача от раздела *Слушане с разбиране* носи по 1 точка.

Раздел II: Лексика и граматика (Wortschatz und Grammatik)

В раздела са включени два текста, всеки от тях с 15 празни места за попълване и дадени по четири възможности за избор в отговора за всяко от тях. Първият текст (задачи 16–30) проверява знанията по граматика, а вторият (задачи 31–45) – овладяването на словното богатство. При верен отговор тези 30 езикови задачи носят също по 1 точка.

Раздел III: Четене с разбиране (Leseverstehen)

В раздела са включени два текста за четене. Към първия има дадени 5 задачи (45–50) с четири предложени варианта (подточки) за избор, като само един е верен. Всеки правилен отговор се оценява с 1 точка. Към втория текст има 10 задачи (51–60), които представляват отворени въпроси. Всеки верен отговор на такъв въпрос се оценява с 2 точки.

При проверка на отговорите на отворените въпроси не се вземат предвид правописни и граматични грешки. В отговора се оценява единствено съответствието между информацията в него с тази в текста. В случай че информацията е непълна или отговорът съдържа излишна информация, се поставя 1 точка.

Не се присъждат точки при:

- несъответствие на информацията в отговора с тази в текста;
- несъответствие на информацията в отговора с въпроса;
- липса на отговор.

Раздел IV: Съчинение (Aufsatz)

Последната задача е написване на съчинение с обем от 160–170 думи. Предлагат се две теми, от които трябва да се избере само една и да се изрази мнение по нея. Дадени са три или четири основни точки, които могат да помогнат в изложението.

Критериите за оценяване на писмения текст са:

- съответствие с темата и логическа последователност;
- спазване на зададения обем и формат;
- спазване на граматическите норми и правила;
- правилна и точна употреба на лексиката;
- правопис.

Не се санкционират пунктуационни грешки, които не пречат на разбирането. Писмен текст с обем под 80 думи, както и текст, изцяло несъответстващ на темата, се оценяват с нула точки.

В центъра на вниманието по време на работата в групата беше позиционирането на държавния зрелостен изпит по немски език спрямо нивата на Общата европейска езикова рамка (ОЕЕР) като задължителен стандарт в съвременното езиково обучение и оценяване в Европа. В тази връзка бяха обсъдени следните въпроси:

- как могат да се прилагат правилно критериите за различните езикови нива от ОЕЕР като отправна точка в училищната подготовка за държавните зрелостни изпити и приемните изпити по немски в различни висши учебни заведения;
- до каква степен изобщо е възможно езиковите постижения на учениците да се оценяват според нивата от ОЕЕР и какъв трябва да бъде при това подходът на преподавателите.

Участниците в групата определиха изпитните тестове от държавните зрелостни изпити по немски език през последните две години като трудност на ниво **B2** от ОЕЕР. Бяха изказани мнения, че това е високо целево ниво дори за много от учещите немски език в профилираните гимназии – факт, който става причина учениците с първи чужд език немски да се явяват на матура по английски като по-лесно препятствие за преодоляване. След дискусия участниците се обединиха все пак около идеята, че е желателно изпитът да остане на ниво **B2** с цел по-доброто отсяване на добрите ученици и превръщането му в качествен и надежден инструмент за класиране във висшите училища.

Положително бе оценено също „стабилизирането“ на изпитния формат през последните няколко години. Участниците изразиха становище той да не бъде променен и в бъдеще, а само да се отстранят някои слабости и най-вече да се усъвършенстват и прецизират критериите за оценяване. Направени бяха следните препоръки към МОН:

– При общата оценка да се помисли как да се дават процентно по-малко точки за граматическа правилност и повече – за останалите умения. В настоящия момент за *Слушане и Четене с разбиране* (**Hörverstehen** и **Leseverstehen**) се получават общо максимално 40 точки. За задачите от раздела **граматика и лексика** – общо максимално 30 точки. За съчинението се дават 30 точки, където обаче критериите за оценка в огромна степен също се основават на санкциониране на граматически грешки.

– В първата задача от раздела *Слушане с разбиране* (**Hörverstehen**) да се премахне дадената възможност за отговор „*steht nicht im Text*“. Изключително трудно е при слушане да се прецени дали дадена информация е грешна, или не е спомената в текста.

– При втората задача от раздела *Слушане с разбиране* (**Hörverstehen**) също е по-добре да отпадне единият от дадените грешни отговори и да останат общо **три** предложени варианта (един верен и два грешни).

– При двете задачи от раздела *Лексика и граматика* (**Wortschatz und Grammatik**) – *Lückentexte* – да се прави ясно разграничаване между лекси-

кални и граматични задачи – единият от текстовете да е само с лексикални, а другият – само с граматични задачи.

– При втората задача от раздела *Четене с разбиране (Lesverstehen)* – даване на свободни отговори на отворени въпроси – да се посочва еднозначно дали отговорът може да бъде формулиран с изрази, взети дословно от текста, или е задължителна парафраза. Като удачен вариант на този тип задача беше предложено да се постави изискване към създателите на тестовете да задават въпросите задължително с изрази, различни от формулировките в текста, а зрелостниците да отговорят с информацията от текста.

– При последната задачата от изпита – създаване на писмен текст (*Aufsatz*), да се дават такива теми, които са близки на зрелостниците. Препоръчително е темата да съвпада по съдържание с темата на единия от текстовете за четене. Така учениците ще получат импулси за творческата част от задачата. Може също да се разшири обхватът на съчинението до **200** думи, защото 160–170 са твърде малко за изразяване на собствено мнение и развиване на аргументация. По същата причина – задълбочено аргументиране – зададените задължителни точки е удачно да бъдат **три**, а не четири.

THE STATE MATRICULATION EXAMINATION IN GERMAN – PRESENT-DAY SITUATION AND PERSPECTIVES

Assoc. Prof. Galina Pavlova, PhD

✉ Department of Foreign Languages
Sofia University “St. Kliment Ohridski”
15 Tsar Osvoboditel Blvd.
1504 Sofia, Bulgaria
Email: pavlova_galina@abv.bg

Chief Assist. Prof. Gergana Boyanova, PhD

✉ Sofia University “St. Kliment Ohridski”
15 Tsar Osvoboditel Blvd.
1504 Sofia, Bulgaria